

Barraca prop de la font de l'Elies - Barraca Elies (Can Dispanya) Sant Ponç 1

Cervelló

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Al mig del bosc, en un antic camp abandonat
Emplaçament Entre Sant Ponç de Corbera i la riera de Rafamans

Coordenades:

Latitud: 41.404352380452
Longitud: 1.913526107036
UTM Est (X): 409186
UTM Nord (Y): 4584215

Classificació

Número de fitxa 08068 - 277
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Popular
Segle XIX - XX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: En el moment de la seva inclusió en el catàleg es trobava en bon estat, però ja ha començat el procés de degradació.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Tipus de protecció: Xarxa natura 2000
Europea – Atributs inspire: Natura 2000 – Lloc d'importància comunitària
Observacions protecció: Pla Especial i catàleg del patrimoni arquitectònic i ambiental de Cervelló, 2017.
PEPAAC – ph-113
Data aprovació: dt., 02/05/2017 - 12:00

Número inventari Generalitat i altres inventaris

Codi Wikipedra: 8744

Accés

Difícil

Ús actual:

Sense ús

Titularitat

Privada

Titular:

08067A004000010000AM

Autoria de la fitxa

Josep Maria Solias Arís - Kuanum

Data de registre de la fitxa:

dl., 15/04/2024 - 23:23

Descripció

Barraca feta amb pedra calcària amb llinda plana. La coberta és de falsa cúpula. Presenta dos cocons a l'interior, un a sobre de l'altre.

Formalment correspon al tipus AA: barraca aèria adossada al marge, amb la porta orientada l'est. La seva planta és circular.

Està orientada a l'est.

Les seves dimensions són:

Interior:

- Diàmetre: 270 cm
- Porta: 66 cm d'ample per 118 cm d'alt.

Exterior:

- Alçada: 260 cm
- Els murs fan 85 cm.

A dins hi ha dos cocons.

Història

Cervelló és un territori amb una rica tradició d'ús de la pedra seca, una forma d'arquitectura que es basa en l'encaixament de les pedres sense l'ús de morter, aprofitant el seu propi pes.

Es podria dir que la proliferació d'aquesta tècnica constructiva a la complexa orografia del municipi ha contribuït al seu aprofitament agropecuari i la consegüent configuració del seu paisatge.

L'ús de materials locals, sovint pedres rebutjades dels mateixos camps de conreu, a voltes extretes de roques o pedreres properes, juntament amb la construcció manual, ha possibilitat una utilització eficient dels recursos d'aquest territori i la integració harmoniosa amb l'entorn, fins i tot un cop les construccions de pedra seca s'han anat arruïnant per falta d'ús.

La durabilitat d'aquests materials i l'escassa vegetació espontània en el lloc on es van construir aquestes obres d'arquitectura popular han contribuït de manera decisiva a la seva preservació al llarg del temps.

La tècnica de la pedra seca ha donat lloc a una gran varietat de creacions: marges, basses, recers, barraques de vinya i altres elements, contribuint a la diversitat i singularitat del paisatge.

Aquestes construccions estan documentades en zones properes des de la protohistòria; no obstant això, la seva proliferació a Cervelló es pot relacionar amb l'expansió de la viticultura a partir del segle XVIII.

L'ampliació del conreu de la vinya va provocar la necessitat d'obrir nous espais de cultiu, molts dels quals es trobaven en terrenys amb abundància de pedra calcària.

Amb l'augment de la població, aquestes terres van ser posades en producció, generant un excedent de pedra que es va aprofitar per a totes aquestes construccions populars. Les barraques no només es feien servir per a l'emmagatzematge d'eines; també al seu interior es conservava fresc el menjar i la beguda, i resultaven bons refugis per passar la nit, si calgués.

En algunes d'elles perduren elements que es podrien relacionar amb un costum apotropaic de protecció de les persones a les quals aquestes construccions servien d'aixopluc, com podria ser el "caramull", és a dir, la pedra que se situava al capdamunt de la capa de terra que cobria la volta de la barraca.

Bibliografia

AMB (2016) Text refós del pla especial i catàleg del Patrimoni Arquitectònic i Ambiental de Cervelló. S.Ll. Àrea Metropolitana de Barcelona.

COSTA SOLÉ, Roger (2019) «La pedra seca a Catalunya després del reconeixement de la UNESCO». Revista d'etnologia de Catalunya, 2019, Núm. 44, p. 229-236

DIRECCIÓ GENERAL DE PATRIMONI NATURAL (1996). PEIN. Pla d'Espais d'Interès Natural. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Medi Ambient.

GAUDIM CERVELLÓ (2022). Gaudim la pedra seca a Cervelló: guia de cabanes de pedra seca a Cervelló. Cervelló: Ajuntament de Cervelló.

MARGALL, Meritxell; MIRALLES, Jordi. (2018) Diagnosi dels espais lliures - municipi de Cervelló. Informe tècnic. Barcelona: Oficina Tècnica de Planificació i Anàlisi Territorial SITXELL, Diputació de Barcelona.

Enllaços d'interès:

[Observatori del paisatge. Wikipedra. Construccions de pedra seca.](#)
[Codi: 8744.](#)

[La pedra seca a Catalunya després del reconeixement de la UNESCO.](#)
[De barraques a pous: l'ús de la pedra seca.](#)

